

Nader onderzoek steenuilen

Zonnepark Beemte Broekland

Projectnummer: 8688.7
Datum: 8-8-2018
Projectleider: Maaïke Leenen
Opgesteld: Vincent de Lenne

Solarcentury BV onderzoekt de mogelijkheden om een zonnepark te ontwikkelen in de gemeente Apeldoorn, in Beemte-Broekland. Solarcentury BV heeft Bureau Waardenburg opdracht verstrekt om een oriënterend onderzoek uit te voeren naar mogelijke effecten van de ingreep op door de Wet natuurbescherming beschermde soorten en gebieden (Natura 2000-gebieden), en op het Gelders Natuurnetwerk.

Uit dit onderzoek kwam naar voren dat de mate van gebruik van het plangebied door steenuil niet voldoende bekend is om de effecten van de aanleg van het zonnepark te kunnen bepalen. Indien er een hoge dichtheid van steenuil territoria aanwezig is, zou er een significante afname van foerageergebied kunnen optreden door de aanleg van het park. Om deze effecten te kunnen bepalen dient er een nader onderzoek plaats te vinden naar steenuil. Deze rapportage vormt de uitwerking van dit nadere onderzoek.

Methode

Het steenuil onderzoek is uitgevoerd volgens de richtlijnen die zijn beschreven in het kennisdocument Steenuil, versie 1.0, juli 2017 van BIJ12.

In totaal zijn er 4 veldonderzoeken uitgevoerd, in tabel 1 zijn de data, en weersomstandigheden etc. van deze veldbezoeken weergegeven. Eén van de veldbezoeken heeft zich gericht op het interviewen van bewoners van de omliggende erven. Hierbij is navraag gedaan of de bewoners nestelende steenuilen op hun erf hebben, of dat ze steenuilen hebben zien foerageren.

Tijdens de andere drie veldbezoeken is een gerichte inventarisatie uitgevoerd naar de aanwezigheid en gebruik van het plangebied door steenuil. Dit heeft plaatsgevonden in de avondschemer, vanaf een half uur na zonsondergang, tot na middernacht. Hierbij is gelet op foeragerende en roepende steenuilen en andere zaken die duiden op de aanwezigheid van steenuilen. Tijdens de inventarisatie is gebruik gemaakt van geluid, steenuilen reageren goed op het afspelen van het baltsgeluid. Ze roepen dan vaak terug waardoor een goed beeld verkregen wordt waar de exemplaren zich bevinden en hoeveel territoria er aanwezig zijn.

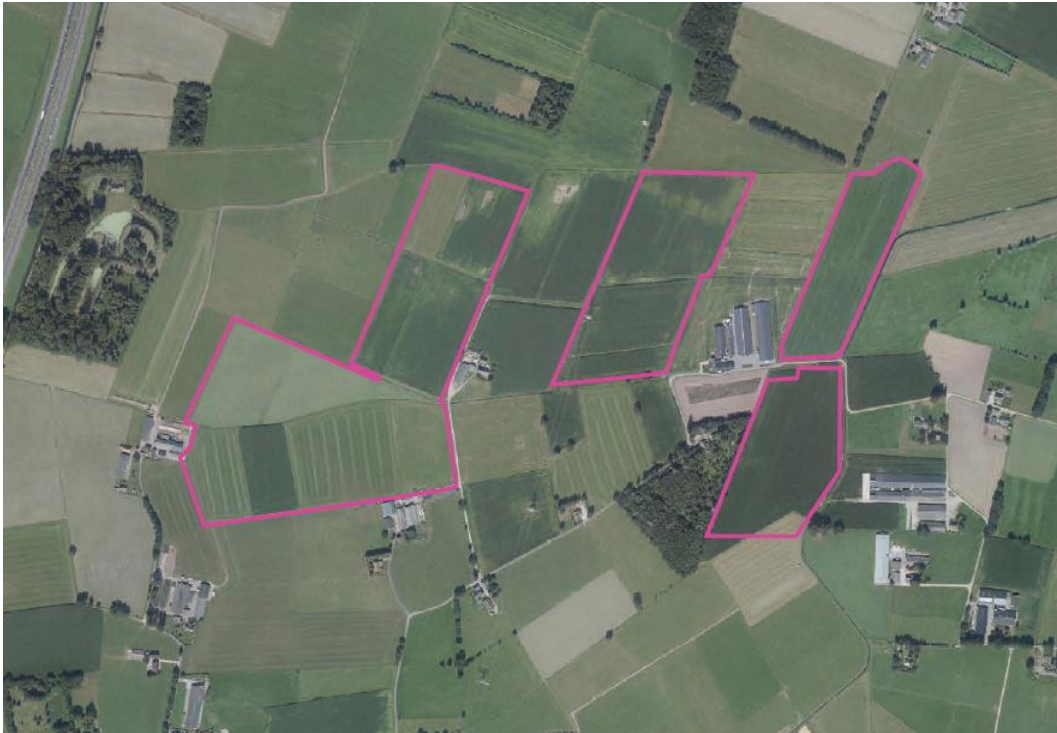
Datum	Type onderzoek	Starttijd	Onderzoeker	Weersomstandigheden
9 juli 2018	Navraag ronde steenuilen en later op de avond tapen met geluid	19:00	M. Tiemens	Droog, bewolkt, ± 17 °C, Windkracht 2
20 juli 2018	Avondronde steenuilen (taperen)	22:00	M. Tiemens	Droog, onbewolkt, ± 12 °C, Windkracht 1
23 juli 2018	Avondronde steenuilen (taperen)	22:00	M. Tiemens	Droog, onbewolkt, ± 17 °C, Windkracht 1
7 augustus 2018	Avondronde steenuilen (taperen)	21:30	V. de Lenne	Droog, onbewolkt, ± 28 °C, Windkracht 1

Tabel 1: veldbezoeken

Huidige situatie en ontwikkeling

Het plangebied van het zonnepark Beemte-Broekland ligt in de gemeente Apeldoorn, aan de noordoostkant van Apeldoorn en circa 500 meter ten oosten van de A50. Het plangebied bestaat uit meerdere percelen die niet allemaal aan elkaar grenzen. Alle percelen zijn bereikbaar via de erven die liggen aan de Bloemenkamp en Werler. Beide betreft het doodlopende wegen. De Apeldoornsche Halve Wetering en de Garter Leigraaf zijn twee gegraven watergangen die aan de oostkant van het plangebied lopen. Even ten noordwesten van het plangebied loopt de Halve Wetering. Het plangebied bestaat uit agrarische percelen, deze bestaan met name uit weiden en enkele akkers.

Op de planlocatie is de plaatsing van zonnepanelen op stellages voorzien waarbij ruimte behouden blijft tussen de stellages voor het uitvoeren van beheer aan de vegetatie onder en rondom de panelen. Langs de watergangen blijft een onderhoudsstrook behouden van minimaal 5 meter. Ook worden diverse singels geplant ter versterking van het landschap. In bijlage 1 is het inrichtingsplan opgenomen en in afbeelding 1 wordt de ligging van het plangebied weergegeven.

Afbeelding 1. Plangebied, roze arcering. Bron: ESRI, 2018

Resultaten en analyse onderzoek

De steenuil algemeen

Het leefgebied van de Steenuil bestaat voornamelijk uit kleinschalig cultuurlandschap met grasland wat door vee kort wordt gehouden. Voldoende uitkijkposten, zoals paaltjes of laaghangende takken, zijn noodzakelijk voor het jagen. Onderdak wordt gevonden in vrijstaande knotbomen en vruchtbomen met holten of gebouwen met ruimten. Steenuil kasten worden ook vaak gebruikt. Het territorium van een steenuil is relatief klein. De grootte ervan is afhankelijk van de geschiktheid van het leefgebied. In geschikte leefgebieden kunnen tot vijf á zes paartjes per vierkante kilometer aanwezig zijn. Dit komt neer op een territorium van circa 15-20 ha per paartje. In minder geschikte gebieden is het territorium groter, maar doorgaans niet meer dan circa 50 ha. Een Steenuil is erg honkvast en leeft na het verkrijgen van een territorium zijn gehele leven meestal in hetzelfde territorium.

Inrichting zonnepark

Om het open landschap zo open mogelijk te houden is rekening gehouden met de hoogte van de panelen. In de noordelijke percelen worden de panelen maximaal 1,65 meter hoog, en beginnen op circa 0,70 meter boven maaiveld. In de nok wordt een tussenruimte van 40 centimeter opgenomen waardoor ruimte ontstaat voor licht en water onder de dakconstructie. Daarnaast zijn de beheerspaden tussen de panelen 2 meter breed. Hiermee wordt zoveel mogelijk de groei van vegetatie onder de panelen gestimuleerd. Van het totale plangebied van 28 hectare wordt ongeveer 15 ha daadwerkelijk bedekt door

panelen (circa 53% van het plangebied). Het overige deel krijgt voldoende licht en water om een volwaardige vegetatie te laten ontwikkelen die een bijdrage kan leveren aan het omliggende landschap. De singels rondom de twee zuidelijke percelen versterken het kampenlandschap. Door rondom de singels een breedte van 10 meter vrije ruimte te geven ontstaat een robuuste inpassing van de zonnevelden. Daarnaast wordt het achtererf van Werler 3 en de westkant van bloemenkamp 5 tevens ingeplant met een aantal singels. Zo worden niet alleen de zonnevelden in het kampenlandschap versterkt maar wordt gezocht naar een stevigere inbedding van het geheel. Rondom de noordelijke percelen en ten oosten van Werler 5-7 zal een veldesdoorn/beukenhaag worden geplaatst. De haag heeft een totale breedte van 4 meter. De omwonenden willen graag een beukenhaag omdat deze geen soorten bevat die schade aanbrengt aan hun akkers en bladhoudend is de winter. Er is voor kozen om deze soort te mengen met veldesdoorn om beter aan te sluiten bij het karakter van de open broeklanden. Door de vermenging van verschillende bladstructuren krijgt de haag een natuurlijkere uitstraling.

Afbeelding 2. Steenuil waarnemingen

Resultaten onderzoek

Tijdens de navraagronde en inventarisatie zijn 5 territoria van steenuil bekend geworden (zie afbeelding 2). Waarvan er zich twee op kortere afstand van het zonnepark bevinden. Gedurende de nacht en avond zijn ook verschillende foerageerbewegingen van deze steenuilen vastgelegd, waardoor een goed beeld is ontstaan van het foerageergebied van deze territoria. Uit deze bevindingen blijkt dat het plangebied nauwelijks als foerageergebied wordt gebruikt. Dit is ook niet heel verwonderlijk, steenuilen jagen vaak dicht bij de nestlocatie die op de erven aanwezig zijn, grootschalige weilanden en akkers worden veelal gemeden. Met name in het zuidelijk deel van het plangebied zijn diverse territoria steenuil aangetroffen. Dit gebied is kleinschaliger met een hogere dichtheid aan (oude rommelige) erven waardoor hier meer voedsel en nestgelegenheid voor steenuilen aanwezig is. Het plangebied heeft een beperkte functie als foerageergebied voor steenuil, verblijfplaatsen zijn hier niet aanwezig. Met de inrichting wordt rekening gehouden met de steenuil (zie inrichting zonnepark). Met de voorgenomen aanplant van singels, hagen en meer diversiteit in het grashoogte en diversiteit in kruiden, zal het gebied, wat onderdeel uitmaakt van het foerageergebied en nu wordt gebruikt als intensief grasland en maisakker, geschikter worden als foerageergebied. Negatieve effecten op steenuil worden dan ook niet verwacht. Een significante afname van foerageergebied of verslechtering van het biotoop van steenuil is niet aan de orde.

Conclusie

Met de voorgenomen ontwikkeling wordt geen negatief effect op steenuilen verwacht. Het plangebied maakt maar zeer beperkt deel uit van het foerageergebied van steenuil. Daarnaast wordt dit plangebied door de aanplant van singels en een extensiever maai-beheer geschikter als leefgebied voor steenuil. Negatieve effecten zijn dan ook niet aan de orde, een ontheffing voor steenuil is niet noodzakelijk.

BIJLAGE 1 INRICHTINGSPLAN

